

МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ ЩОДО ОРГАНІЗАЦІЇ НАВЧАННЯ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ АНГЛОМОВНОЇ ДИСКУСІЇ НА ОСНОВІ АВТЕНТИЧНИХ ПОЕТИЧНИХ ТВОРІВ

У статті наведені методичні рекомендації щодо навчання майбутніх учителів англomовної дискусії на основі автентичних поетичних творів, а також запропонована модель організації відповідного навчання.

Ключові слова: автентичні поетичні твори, англomовна дискусія, методичні рекомендації, модель.

Організована на занятті англomовна дискусія відтворює умови реальної мовленнєвої комунікації і є одним із ефективних засобів розвитку непередготовленого мовлення та вмінь групової інтеракції. З метою забезпечення цікавого і мотивуючого змісту для обговорення можуть бути використані сучасні англomовні автентичні поетичні твори (АПТ), методичний потенціал яких (образність, метафоричність, емоційність, ритмічність, сконцентрованість форми, спрямованість на розвиток творчого мислення тощо) робить їх незамінними для організації дискусії на I курсі на заняттях з практики англійської мови. Вибір саме цього курсу зумовлений метою навчання першокурсників мовних спеціальностей ВНЗ, а саме подальшим розвитком умінь відповідно до загальноєвропейського рівня володіння мовою B2, що передбачає володіння вміннями брати участь у дискусії: правильно визначати "за" і "проти" певних думок, чітко висловлювати свої ідеї та погляди, переконливо презентувати і реагувати на складні лінії аргументації тощо [3].

Висуваючи припущення про можливість навчання англomовної дискусії на основі АПТ, ми розглядаємо його як матеріал для обговорення, коли сприйняття та розуміння інформації такого твору виступає як один із видів передкомунікативного орієнтування, як стимул для усних аргументованих висловлювань студентів.

Навчання дискусії на основі АПТ є досить складним процесом і потребує розробки відповідної методики. Проведене теоретичне дослідження та експериментальна перевірка методики навчання дають можливість сформулювати методичні рекомендації щодо організації навчання майбутніх учителів англomовної дискусії на основі АПТ. *Метою* цієї статті є опис моделі організації відповідного навчання, на основі якої створювалися ці методичні рекомендації.

Навчання англomовної дискусії на основі АПТ необхідно проводити у відповідності з визначеними у дослідженні етапами: підготовчим та основним.

На *підготовчому етапі* студенти повинні оволодіти вміннями сприймати та розуміти інформацію АПТ, а також інтерактивно-дискусійними вміннями полілогічного мовлення. Як показала експериментальна перевірка, успішне навчання майбутніх учителів англomовної дискусії на основі АПТ можливе за умови вибору оптимальної послідовності подачі та засвоєння навчального матеріалу – формування вмінь сприймати та розуміти змістову, смислову й естетичну інформацію АПТ має передувати формуванню інтерактивно-дискусійних вмінь полілогічного мовлення [2].

Підготовчий етап необхідно розпочинати з оволодіння вміннями сприймати та розуміти інформацію АПТ. АПТ асоціюються у студентів із мовними та смисловими труднощами, тому перше знайомство студентів з цим жанром літератури має бути захоплюючим. Для цього потрібно здійснити методично грамотний відбір АПТ. Слід брати до уваги такі основні критерії відбору: проблемності, образності та комунікативної спрямованості; художньої цінності та естетичного впливу на читача; посильності та доступності; тематичності; відповідності віковим інтересам та потребам студентів [1]. З метою оволодіння студентами зазначеними вміннями пропонуємо дотримуватися певних прийомів, опанування якими допоможе їм самостійно здобувати змістову, смислову й естетичну інформацію АПТ, що стане підґрунтям для виявлення проблематики АПТ. До таких прийомів відносимо: виразне читання поетичних рядків з урахуванням авторської пунктуації, читання з метою актуалізації знань про автора, розуміння мови чутигів, інтерпретація переносного значення, перефразування.

Оволодіння інтерактивно-дискусійними вміннями полілогічного мовлення бажано розпочинати з "навчаючої" анкети, яка має за мету виявлення тих знань, того досвіду в дискусії, який у студентів вже є, а також повідомлення їм нових, принципово важливих теоретичних знань щодо дискусії. Важливим є те, що студенти отримують нові знання про дискусію не тільки з "навчаючої" анкети, але й один від одного,

оскільки перевірка результатів анкети відбувається в ході обговорення на занятті. Цей момент створює позитивний настрій для подальшого оволодіння інтерактивно-дискусійними вміннями полілогічного мовлення й урівнює теоретичні знання студентів щодо такої форми публічного обговорення, як дискусія. Наступні заняття спрямовані на оволодіння інтерактивно-дискусійними вміннями. На заняттях, присвячених формуванню вказаних вмінь, студенти оволодівають також етикетом участі в дискусії.

На *основному етапі* має місце власне дискусія, організована на основі певного АПТ. Дискусія на основі АПТ має бути організована наприкінці модульної теми як підсумкове заняття для розвитку вмінь непередбаченого мовлення. Оскільки дискусія організується на I курсі, то вважаємо за необхідне знаходити проблеми для обговорення в межах вивченої теми і, відповідно, підбирати АПТ з вираженою проблематикою, для того щоб під час обговорення студенти мали можливість спертися на той лексико-граматичний та інформаційний матеріал, який вже був опрацьований.

Успішність дискусії залежить від дотримання *фаз її організації*: організаційної, тренувально-підготовчої, фази розвитку дискусії та фази аналізу дискусії.

Варто пам'ятати, що до початку дискусії необхідно продумати розташування місць студентів, оскільки контакт очей сприяє обговоренню, саме тому варто розташувати стільці колом або напівколами. До завдань *організаційної фази* входить також створення сприятливої атмосфери, налаштування учасників дискусії на спілкування.

На *тренувально-підготовчій фазі* має місце дотекстова та притекстова робота з АПТ. Дотекстова робота спрямована на подолання мовних та смислових труднощів конкретного АПТ та підготовка студентів до його сприйняття. Пред'явлення АПТ залежить від складності твору: нескладний у мовному та смислово-відношенні АПТ можна запропонувати прослухати у виконанні викладача або звукозапису. Для більш складних АПТ, доцільно прослуховування з одночасним його читанням. Після ознайомлення, розпочинається робота над АПТ за допомогою виділених прийомів сприйняття та розуміння змістової, смислової й естетичної інформації АПТ.

Проникнення в зміст АПТ дозволяє виділити його проблематику. Проблема, яка найбільше схвилювала студентів, стає предметом обговорення на *фазі розвитку дискусії*. Студенти розподіляються на протилежні за поглядами команди і мають 15 хвилин для обдумування аргументів і контраргументів; також можливе заповнення таблиці для утворення зорової картини аргументів. Після цього починається перехресне обговорення, коли кожний має право висловити власну точку зору.

На *фазі аналізу дискусії* підсумовується те, що було досягнуто в ході обговорення, хоча немає необхідності схилити всіх до єдиної точки зору. Варто зазначити, що повага до думок студентів стане підґрунтям для подальших успішних дискусій. Також підводяться підсумки участі в дискусії і чи вдалося дотримуватися етикету дискусії. Викладач може зосередити увагу студентів на певному проблемному моменті в дискусії, наприклад: чи вдалося коректно переривати співрозмовників і вступати в дискусію. Бажаним було б заповнення мікро-анкети "Оцінювання групової дискусії".

Розроблена етапність навчання англійської дискусії на основі АПТ була реалізована у моделі відповідного навчання. Представимо *модель організації процесу навчання англійської дискусії на основі АПТ* на прикладі Чернігівського національного педагогічного університету імені Т.Г.Шевченка.

Результатом впровадження європейських освітніх стандартів, зокрема реалізація системою вищої освіти України ідей Болонського процесу, стало впровадження університетами кредитно-модульної системи організації навчального процесу та модульно-рейтингової системи контролю навчальних досягнень студентів. Отже, розроблена нами модель навчання англійської дискусії на основі АПТ, яка побудована у межах навчальної дисципліни "Практика усного та письмового мовлення англійською мовою", реалізується в рамках кредитно-модульної системи.

Курс "Практика усного та письмового мовлення англійською мовою" для студентів I курсу спеціальності "Англійська мова та література (із вивченням німецької мови)" у зазначеному ВНЗ передбачає 350 годин практичних занять і 298 годин для самостійної роботи. У змісті курсу виділяється 7 модулів (мають різну кількість годин), які складаються із 24 змістових модулів. Формою модульного контролю якості знань, навичок та вмінь студентів є усна та письмова модульна контрольна робота (4 години у кожному модулі). Усна модульна контрольна робота, тобто перевірка вмінь говоріння в діалогічній та монологічній формах, за своєю метою співпадає з метою навчання англійської дискусії. Отже, як усну частину підсумкової модульної контрольної роботи (МКР) для перевірки вмінь непередбаченого мовлення можна використати дискусію.

Розроблений комплекс вправ розрахований на другий модуль "Родина і родинне життя", в який увійшли змістові модулі "Personal Identification" та "Family". У табл. 1. запропонований розподіл годин на другий модуль за темою "Родина і родинне життя".

Таким чином, були представлені методичні рекомендації щодо навчання англomовної дискусії на основі автентичних поетичних творів та розглянута модель організації процесу відповідного навчання. Перспективу подальших досліджень вбачаємо у розгляді функцій викладача у проведенні англomовної дискусії на основі АПТ, оскільки успішна реалізація англomовної дискусії висуває вимоги і до його підготовки.

Андроник Н. П.

**МЕТОДИЧЕСКИЕ РЕКОМЕНДАЦИИ
ПО ОРГАНИЗАЦИИ ОБУЧЕНИЯ БУДУЩИХ УЧИТЕЛЕЙ АНГЛОЯЗЫЧНОЙ ДИСКУССИИ
НА ОСНОВЕ АУТЕНТИЧНЫХ ПОЭТИЧЕСКИХ ПРОИЗВЕДЕНИЙ**

В статье рассматриваются методические рекомендации по обучению будущих учителей англоязычной дискуссии на основе аутентичных поэтических произведений, а также предложена модель организации соответствующего обучения.

Ключевые слова: аутентичные поэтические произведения, англоязычная дискуссия, методические рекомендации, модель.

Andronik N. P.

**METHOD GUIDE TO TEACHING PROSPECTIVE ENGLISH TEACHERS
DISCUSSION ON THE BASIS OF AUTHENTIC POETRY**

The paper presents methodological recommendations as for training future English teachers to take part in the discussion on the basis of authentic poetry. The model of organizing the process of such training is introduced.

Key words: authentic poetry, English discussion, method guide, model.

Використані джерела

1. Андронік Н. П. Критерії відбору поетичних текстів для навчання майбутніх учителів англomовної дискусії на початковому ступені мовних факультетів / Н. П. Андронік // Вісник КНЛУ. Серія Педагогіка та психологія. – К. : КДЛУ, 2009. – Вип. 15. – С. 76–84.
2. Андронік Н. П. Ефективність методики навчання майбутніх учителів англomовної дискусії на основі автентичних поетичних творів / Н. П. Андронік // Вісник КНЛУ. Серія Педагогіка та психологія. – К. : КДЛУ, 2009. – Вип. 16. – С. 86–95.
3. Программа з англійської мови для університетів / інститутів (п'ятирічний курс навчання) : Проект / С.Ю. Ніколасва, М.І. Соловей, Ю.В. Головач та ін.; Київ. держ. лінгв. ун-т та ін. – Вінниця : Нова Книга, 2001. – 246 с.

Стаття надійшла до редакції 27.06.12